

List ljudstvu v pouk in zabavo.

1. Največja cena četrtletja in velja s polnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 8 K, po leta 4 K in za četrta leta 2 K. — Naročnina za Nemčijo 8 K, za druga tuzemstva 6 K, Kdor hodi sam po nje, plača na leto samo 7 K. — Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Opopoda“ v Mariboru. — List se depozira do odpovedi. — Oddeji „Katoliškega inšovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 16 vin. — Uredništvo: Koroska cesta št. 3. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroska cesta št. 3, 3. preloži
naročnino, inšerate in reklamacije.
Za inšerate se plačuje od enostopne pešturiste za enkrat 48 vin., ali kar je isto, 1 kvadratni centimeter prostora stane 30 vin. Za večkratne ogledne primeren pogost. V oddelku „Mali namen“ stane beseda 10 vin. — Inšerate se sprejemajo do torka popoldne. — Nezaprosne reklamacije so polnino proste.

Z izbranhom vajne se se te razmere temeljito izpremenile. — Država je nujno rabila denar, za-
kazala je avstro-ogrski banki, da da potreben de-
nar državi na razpolago, in tako je začela banka
tiskati in izdajati denar, za katerega ni imela den-
tega pokrija, kakor dotično poveleje države. Sedaj
tudi ni dajala za svoje bankovce zlato, zlato je
popolnoma izginito iz prometa. Na ta način se je
izdalo 24 do 30 milijard kron. ki so skoro brez
vsakega pokritja. Posledica tega je bila, da je de-
nar izgubil mnogo na vrednosti. V lastni državi je
nastala velika draginja, v inozemstvu se za eno
krono dobi komaj ena petina franka, akoravno se
je pred vojno dobilo za 93 vinarjev en celi frank.
Avstro-ogrška banka se tudi sedaj izdaja nove
bankovce, in sicer na ukaz Nemške Avstrije. Nem-
ška Avstrija mora plačati ogromne svote raznim
visokim uradnikom in oficirjem, ki so se tam
zbrali iz cele bivše Avstrije, tudi izplačuje danes
brezposelnim delavcem na dan po 16 K. Takih
delavcev je do sedaj že nad 70 000. Za vsa ta
plačila se vporabljajo bankovci avstro-ogrške banke,
ker dohodkov Nemške Avstrije nima velikih. Ako
bi naša država pustila nemoteno denar v naše
kraje, bi naenkrat imeli se veliko več papirnatega

sočutje svojim rojakom pod tujimi bajoneti. Prepričani naj bodo, da bomo storili vse, da jih rešimo tuje oblasti. Naše upanje ni brez podlage. Italijani v tej vojni niso storili svoje dolžnosti, oni niso zrušili stare Avstrije, zato jih pa tudi njih prijatelji gledajo le prezirljivo in zaničljivo. Preko Pivave se je moral umakniti ta strahopetec in še le, ko so drugi razbili staro, trhlo Avstrijo, se je vzdignil ob Pivavi Italijan kot lačen cigan ter planil po plenu, ki si ga ni zaslužil. Mi Jugoslovani pa brez solnčnate Gorice, ki je naše srce in brez Trsta, ki so naša pljuča, ne moremo živeti. Obveljalo bo Wilsonovo načelo, da tudi majhni narodi morajo dobiti svobodo, ako si jo želijo, in naš narod si želi svobode. Ena naših glavnih skrbi je skrb za notranji red in mir in za redno prehrano prebivalstva. Vsak, kdor sedaj dela za nered, kdor hujska na nemire, kdor rovari proti obstoječim oblastim, je sovražnik naše mlade, še nedograjene Jugoslavije. Kmetkemu stanu in delavstvu je posvečati posebno skrb in pozornost. Slovenski kmet ponuja danes svojo bratsko roko svojemu stanovskemu bratu na Hrvaškem, v Bosni, Hercegovini ter v Srbiji za skupno delo. Slovenski, hrvaški in srbski kmet se bodo našli in zaveš skupnosti med njimi bo mogočna vez in najzanesljivejša poročila za nerazdeljivost, za enotnost in skupnost jugoslovanskega naroda in jugoslovanske države.

Govor dr. Korošca je bil sprejet z velikim navdušenjem. Višle so se nato volitve načelstva. Dr. Korošec je bil zopet izvoljen za načelnika stranke.

Slovensko zborovanje v Lučanah

se je v preteklo nedeljo, dne 19. januarja 1919, prav lepo izvršilo. Ulbrihova dvorana je bila nabito polna lučanskih in okoliških Slovencev. Predsedoval je križevski župan Galunder. General Maister in prof. dr. Hohnjec sta bila zadržana. Govoril je urednik Žebot iz Maribora. Zbranemu obmejnemu ljudstvu je govornik v domači in poljudni besedi razjasnil politični položaj, kako je prišlo do razpada Avstrije in do ustanovitve Jugoslavije. Obširno je govoril o gospodarskih ugodnostih, ki jih bodo uživali vsi stanovi v naši državi. Zborovalci so postavili različna vprašanja in so se zahvaljevali generalu Maistru, da je zasedel Lučane. Ob koncu se je sprejela resolucija, v kateri pošiljajo obmejni Slovenci svoje pozdrave trpečim bratom na Primorskem, Koroškem in v

denarja in cene bi šle vedno bolj kvišku. Denar bi s časom zgubil vso vrednost. To bi se posebno pokazalo pri trgovini z inozemstvom. Inozemstvo bi zahtevalo za svoje pridelke ali denar v zlatu, ali bi pa papirnat denar vzelo po taki ceni, ki bi približno odgovarjala pokritju papirnatega denarja s zlatom. Čim več je bankovcev, tem manjše je to pokritje. Posledica tega bi bila, da bi dosegli posebno oni pridelki, ki jih ne izvajamo doma, na ravno nedosegljive cene. Taki izdelki bi bili na pr. blago za obleke, poljedelski stroji, pa tudi sladkor, kava, petrolej, riž itd. Tudi bi se ne mogla razviti nikaka trgovina, nikdo ne bi nič prodal, ker ne ve, koliko bo denar. ki ga je danes dobil za prodano stvar, jutri vreden, pa tudi kupiti si ne upa nikdo večje zaloge, ker ne ve, ako ne bo primoran, prodati ceneje, kakor je kupil. — z eno besedo, vsaka trgovina je nemogoča, ker se ne ve, koliko je denar vreden. Za to se denar sploh odklanja, zahteva se le blago v zamenjavo. Kam to privede, vidimo dandanes, ko nam bo kmalu zmanjkalo soli in drugih najpotrebnejših predmetov, vključno temu, da je denarja več kakor dovolj. Za to pa moro biti skrb vsake države, da izjednači vrednost svojega denarja z denarjem drugih držav, to je, da regulira valuto. To je mogoče le tedaj, če je banka primorana, da izplača eno vsoto, ki je označena na bankovcu, na zahtevo v taki gotovini, ki je tudi v drugih državah priznana kot denarno sredstvo, to je dandanes v zlatu. Čim več se bode v naših zemljah nakupilo papirnatega denarja avstro ogrske banke, tem daljša in težavnejša bode pot do zdravega denarnega trga. Da se pa morejo le naravnost obupane razmere zboljšati, je pred vsem potrebno vedeti, koliko je sedaj pri nas denarja — in ne moremo se, če trdimo, da je sedaj zaukazano zgoznanje bankovcev prvi korak do boljših denarnih razmer.

Prekmurju ter prosijo vlado v Belgradu, da stori odločne korake, da se te pokrajine čimprej otmejo tujega nasilja. Slovenci v Lučanah pošiljajo pozdrav regentu Aleksandru s prošnjo, da priklopi k Jugoslaviji tudi kraje severno od Lučan, kjer so nekdanje bivali Slovenci. Zbrani obmejni Slovenci se iskreno zahvaljujejo svojem rešitelju slavnemu generalu Maistru, da je s svojimi vrtilimi četami zasedel Lučane in okolico in je krepko zavrnil zahrbtni nemški napad. Resolucije so bile sprejete brez ugovora in z velikim navdušenjem. Po zborovanju so mladenke od Sv. Lovrenca nad Mariborom in drugi zborovalci zapeli himno „Lepa naša domovina.“ S prvim slovenskim shodom v Lučanah smo lahko zadovoljni. Ljudje so prosili, naj se taka zborovanja priredijo v teh krajih še večkrat.

Nemški kmetje, ki so bili navzoči na shodu, so izjavili, da so veseli, če bodo res pripadali pod Jugoslavijo, ker vlada tukaj vsaj red in mir, kar pa v Nemški Avstriji ni. Poštenji Nemci so pripovedovali, da prihajajo na kmete v Nemški Avstriji cele čete brezposelnih ljudi iz Gradca, Gornjega Štajerja in celo iz Dunaja. Nič ne prosijo ali vprašajo, temveč kar samolastno „vzamejo“, kar jim od živila pride pod roko. Enako delajo tudi nemško-avstrijski „vojaki.“ Dogodilo se je že, da so te bande zaklale kmetom pitane prašiče, kokoši in drugo perutnino. Plačajo po staroznani rokovnjaški navadi prav nič. Joj kmetu, ki jim ne ustreže! Take reči so pripovedovali nemški kmetje iz krajev severno od Lučan in so izrazili prošnjo, naj general Maister zasede tudi kraje severno od črte Lučane—Špilje.

Prekmurski Slovenci za Jugoslavijo.

Protestant dr. Obal Bela je za 17. januarja sklical shod v Beltincih, ki naj bi se izrazil za Mažarsko proti Jugoslaviji. Ko pa so sklicatelju dopovedali ljudski zaupniki, da iz te moke ne bo kruha, je bil shod dan prej po bližnjih krajih odpovedan, iz daljnih pa so prišli ljudje v takem številu, da je bilo mažarskemu strah. Dr. Obal je hotel vseeno priliko porabiti in je nastopil s predlogom, naj se ljudstvo izjavi, je li želi imeti obljubljeno sodnijo v Beltincih ali v Dolnji Lendavi. Mažari so upali, da bodo s pomočjo maloštevilnih svojih pristavev ljudstvo preslepili, naj se izjavi seveda za Dolajo Lendavo, s česar bi bili Mažari skovali nekak plebiscit, da hočejo prekmurski Slovenci ostati pod ogrske države. Tu pa je skočil na voz mlad, odločen Slovenec, Erjavac, in ljudstvu pojasnil zvižaje. Na njegov poziv: »Kateri ste za Jugoslavijo, k meni le, je vse drlo na njegovo stran. Dr. Obal se je še nekaj repenčil in vsajal nad jugoslovanskimi hujskači, nakar se ga zavedne Prekmurke napadle in pregnale z govorniškega mesta s klici: Mi ne maramo ne vas, ne vaše sednije, proč z Mažari, proč z vojaki, živela Jugoslavija!

Položaj ob meji

Na Koroškem bo sedaj ameriški podpolkovnik Miles določil črto, ki bo začasno (do sklada mirovne konference) ločila Slovence od Nemcev. Boji so na Koroškem ponehali. — Naša črta od koroške do ogrske meje stoji trdno in neomajano. Slava našemu generalu Maistru, delavnim častnikom in zavednemu moštvu! Slovensko ljudstvo ob jezikovni meji bo na veke hvaležno vsem, ki so s svojim neumornim delom pripomogli, da ni divjaški Nemec ali Mažar vdrl v naše kraje, oropal in požgal našo lastnino, kakor je delal Nemec na Koroškem. Slava Vam, branitelji naši! Prosim Vas, vstrajajte! — Naš urednik si je dne 19. t. m. na licu mesta ogledal torišče bojev v Lučanah. Napad je bil izvršen zahrbtno od arveške strani. Napadalcu so bili večinoma nahujskani ljudje iz Gradca, Lipnice in celo iz Dunaja. Vodili so jih nemški častniki. Naša čuječa straža blizu glavnega stana je takoj obvestila posadko, ki je pognala nemške

tolpe na vse 4 strani. Hiše za cerkvijo so vse opraskane od nemških krogelj. Od treh naših fantov, ki so bili od Nemcev vjeti, sta ušla 2 čez Kaplo in Sv. Duh v Maribor. Posadka se dobro drži. Duh naših mladeničev je izboren. Vsi so na svojem mestu.

Otvoritev mirovne konference v Parizu

V soboto, dne 18. januarja ob 4 uri popoldne je bila v Parizu v poslopju ministrstva za zunanje zadeve ob udeležbi zastopnikov h konferenci pripuščenih držav, bilo 72 zastopnikov, odprta mirovna konferenca. Konferenco je z daljšim nagovorom otvoril predsednik francoske republike Poenkare, ki je uvodoma naglašal, da Francija ni skrivna zločinov in krivic, ki jih ima zaznamovati svetovna vojna. Razvijal je nato vzroke, ki so dovedli različne države do tega, da so druga za drugo posegle v svetovno vojno. V svojem govoru je predsednik posebno poudarjal svečani sklep, ki so ga spomladi leta 1917 sterile Združene države Severne Amerike pod svojim zvišenim predsednikom Wilsonom. Dočim se je bojna vibra vedno bolj širila, je udarjalo na naša ušesa rožljanje verig zasuženih narodov in nas klicalo na pomoč. Ti tlačeni narodi so deloma uskočili in nam prihiteli na pomoč, kot Poljaki, Čehoslovaki in Jugoslovani. Vsi ti podjarmljeni narodi so se obrnili na nas kot svoje naravne zaščitnike. Ako se bo sedaj spremenil zemljevid sveta, se mora sprememba izvršiti v imenu narodov, upošlevaljoč pravico samoodločbe narodov. Vpostaviti se mora splošna zveza narodov, ki naj bo jamstvo proti ponovnim napadom na mednarodno pravo.

Na Wilsonov predlog je bil imenovan za stalnega predsednika mirovne konference francoski ministrski predsednik Klemanso.

Amerikanski podpolkovnik v Mariboru.

V ponedeljek, dne 20. januarja je obiskal Maribor ameriki odposlanec, podpolkovnik Cherman Miles. Prišel je, da prouči razmere med Slovenci in Nemci na meji. V družbi generala Maistra si je ogledal Maribor in obmejne kraje: Št. Ilj. Špilje Radgono in Cmurek. Ljudstvo je pozdravljalo ameriškega gosta z »Živijo« klici. Popoldne je bil v navzočnosti ameriškega podpolkovnika razgovor med slovenskim in nemškimi zastopniki Maribora. Vsaka stranka je zastopala svoje stališče ustmeno in bo to tudi storila pismeno. Namen g. podpolkovnika ni, da bi določeval državne meje ali sploh kaj storil v njih določitev, marveč njegova naloga je, da se prepriča, ali vlada na meji mir med Slovenci in Nemci. Milesovo posvetovanje je bilo popolnoma zasebno brez kakvega vpliva na našo severno štajersko mejo. Govorice, da bomo Jugoslovani sedaj izpraznili zasedeno črto Špilje—Cmurek—Radgono, so popolnoma izmišljene. S temi vesti se same tolažijo Nemci in si daljšajo življenje. Proti večeru se je naš ameriški gost zopet odpeljal proti Gradcu.

Nemčija ponudila Srbiji razdelitev Avstrije.

„Samouprava“, glasilo Pašičeve staroradikalne stranke, objavlja veleznanimiva razkritja o dogodkih, ki so se doigrali l. 1904 o priliki pogajanj za obnovitev trgovinske pogodbe med Nemčijo in Srbijo. Takrat je Nemčija po odločilnih osebah, ki so bili v direktni zvezi s cesarskim dvorom, ponudila Srbiji pogodbo na tej podlagi: Nemčija naj dobi vse pokrajine, zastopane v državnem zboru na Dunaju, razen Galicije, Bukovine in Dalmacije. Srbija pa naj vzame Bosno in Hercegovino, Dalmacijo, Hrvatsko in Slavonijo. Slovenci in istrski Hrvatje bi torej prišli pod Nemčijo, ki bi si tako dozdala svoj most do Jadranskega morja ter si tam ustvarila trdno podlago za nepremagljivo vsenemško gospodstvo. Srbija je bila tako poštena in jugoslovanska, da je odklonila to vabljivo nemško ponudbo. Ti dogodki so dokaz za ono veliko lopovščino, ki jo je Nemčija uganjala z nekdanjo Avstrijo.